

Pratarmė

Leidinio 14-tas tomas susideda iš trijų skyrių. *Pirmame skyriuje* iškeliama ugdymo ir vertybių problema. Aptariami teoriniai ir praktiniai vertybių ugdymo pagrindai: vertybių samprata ir vieta ugdymo proceso struktūroje, vertybių funkcionavimas asmenybės lygmeniu, išorinių ir vidinių sąlygų įtaka vertybių internalizacijai ir kt. Kartu pateikiama tyrimo duomenų apie paauglių vertybių internalizacijos ypatumus ir su tuo susijusias pedagogines problemas, kylančias šio amžiaus iššūkių kontekste. Skaitytojai ras informacijos ir apie kai kurias pradinių klasių mokinių, patyrusių vienokią ar kitokią netektį šeimose (tėvų mirtį, skyrybas, nedarbą ar išvykimą kitur uždarbiauti ir kt.) vertybių internalizacijos raiškos tendencijas. Šiame skyriuje rašoma ir apie studentų – būsimų religijos švietėjų – dvasingumo, kurio sklaidos pamatą sudaro dvasinių vertybių internalizacija, raidos veiksnius. Šalia to analizuojama ir būsimų mokytojų motyvacija, turinti ryšį su vertybėmis.

Antrame skyriuje atskleidžiami ugdymo tyrimų – teorinių ir empirinių – raidos aspektai. Pirmiausia svarstoma ugdymo filosofijos, sudarančios edukacinių tyrimų metodologijos pamatą, silpnėjimo ar net nykimo problema. Pasitelkus istoriškumo principą, aktualizuojamos ugdymo tyrimų raidos tendencijos. Remiantis šiuolaikinių edukacinių tyrimų duomenimis, pateikiami darnaus ugdymo modeliai, diegtini mokykloje. Drauge pristatomi

14–16 m. paauglių mokyklinio streso ir streso įveikos stiliaus bei mokinių savivertės sąsajų empirinių tyrimų rezultatai. Gvildenami ir aktualūs mokymo proceso klausimai. Kadangi mokymo ir mokymosi koreliacija priklauso nuo to, kaip mokiniai supranta pagrindines sąvokas, tai šiame skyriuje pateikiamas keturiolikmečių mokinių trupmenos supratimo tyrimo modelis. Analizuojami ir kai kurie regėjimo neįgalumą turinčių jaunuolių socialinių įgūdžių tyrimo rezultatai ir jų pedagoginės priežastys, slypinčios dabartinėje mokykloje. Rašoma ir apie sėkmingos socialinės pedagoginės veiklos veiksnius, iš-tirtus kokybiniais metodais, sėkmės ir socialinio palaikymo bei mokinių lankomumo, pažangumo ir elgesio ryšį. Be to, šiame skyriuje teikiama informacija ir apie Latvijos pradinių klasių mokytojų nuostatas mokinių mokymosi atžvilgiu.

Trečiame skyriuje nagrinėjama aukštojo mokslo kaita ir problemos. Siekiama parodyti, kokie struktūriniai ir funkciniai pokyčiai įvyko Lietuvos aukštojo mokslo sistemoje ir kokią įtaką jie turėjo akademinės didaktikos rai-dai. Iš jų išryškunami ir studijų internacionalizacijos intensyvėjančios globalizacijos sąlygo-mis aspektai. Taip pat analizuojami ir studijų kokybės sistemos kūrimo ir valdymo klausimai kolegijų, kaip aukštųjų neuniversitetinių mokyklų, pavyzdžiu. Apibrėžiama ir refleksyvaus mąstymo skatinimo svarba mokant studentus anglų kalbos kaip specialybės.

Vanda Aramavičiūtė